

PORADY PRAWNE pod red. dra Jerzego Starościaka

184. W związku z wątpliwościami wysuniętymi przez Prezydium PRN w Szczecinie dotyczącymi stosowania instrukcji z 10.II. 1954 r. w sprawie wykonania dekretu o całkowitym zagospodarowaniu użytków rolnych (Monitor Polski Nr A-16, poz. 316) Ministerstwo Rolnictwa wyjaśniło, że:

1. Prezydia gminnych rad narodowych rozpatrują sprawy zagospodarowania gruntów kolegialnie, podejmując uchwały stosownie do przepisów wskazanej wyżej instrukcji (rozdział 1, ust. 10, 12, 13 i 15).

2. Prezydia powiatowych rad narodowych w sprawie zagospodarowania gruntów przez posiadacza, udzielenia pomocy lub oddania gruntów w użytkowanie innej osobie (instrukcja, rozdział 1, ust. 17, 19 i 21) wydają decyzje w formie uchwały.

3. Sprawy przejęcia gruntów na własność państwa powinny być przez prezydium gminnych i powiatowych rad narodowych rozpatrywane kolegialnie. Opinie w tych sprawach prezydium wydają w formie uchwały (Rozdział 2 cyt. instrukcji, ust. 39, 40, 42, 45 i 46).

Decyzja prezydium wojewódzkiej rady narodowej o przejęciu gospodarstwa na własność państwa lub o odmowie przejęcia

zapada w wyniku kolegiального rozpatrzenia sprawy (instrukcja — rozdział 2, ust. 52).

J. Zarzycki

185. Prezydium Woj. RN w Bydgoszczy zapytuje, czy wobec zniesienia komisji kontroli kwater robotniczych i powołania podkomisji do spraw hoteli i kwater robotniczych podkomisja ta przejmuje pełne uprawnienia b. komisji kontroli kwater i gdzie szukać przepisów wskazujących zakres działania dawnych komisji kontroli kwater.

Odpowiedź:

Podkomisje do spraw hoteli i kwater robotniczych przejęły wszystkie uprawnienia zniesionych komisji kontroli kwater robotniczych. Działalność ich regulują ogólne przepisy odnoszące się do działania komisji i podkomisji rad narodowych. Zakres działania b. komisji kontroli kwater ustalały:

1. zarządzenie ministra Pracy i Opieki Społecznej z 7.V. 1951 r. w sprawie norm powierzchni użytkowej i wyposażenia wewnętrznego oraz zasad i warunków użytkowania hoteli robotniczych (MP Nr A-52, poz. 688);

2. instrukcja ministra Pracy i Opieki Społecznej z 21.I. 1952

r. Nr Zw. 348/139 w sprawie działalności komisji kontroli kwater powołanych przez przewodniczących prezydium Woj. RN oraz przewodniczących prezydiów rad narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi;

3. pismo okólne Nr 17 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z 26.VI.1952 r. Nr Zw. 2208/139 w sprawie działalności komisji kontroli kwater;

4. pismo okólne Nr 27 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z 29.IX. 1952 r. Nr Zw. 3220/139 w sprawie działalności komisji kontroli kwater.

Sprawę tę wyjaśniło Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej pismem z 11.VIII.1954 r. Nr Zw. 1752/8 skierowanym do wszystkich prezydiów Woj. RN.

J. Grześkiewicz

186. Kierownik Referatu Ogólnno-Administracyjnego w Żołyńi zapytuje, czy przewodniczący prezydium może przydzielać pracownikom Urzędu Stanu Cywilnego i Biura Ewidencji Ludności dodatkowe prace nie wchodzące w zakres ich normalnej działalności.

Odpowiedź:

Jak wyjaśnił Urząd Rady Ministrów Zespół II (Nr K-22/5/46/54) przewodniczący prezydium rady narodowej, jako służbowy przełożony pracowników prezydium rady narodowej, może niewykorzystanym w pełni w godzinach pracy pracownikom Biura Ewidencji Ludno-

ści i Urzędu Stanu Cywilnego prezydium GRN przydzielać dodatkowe prace nie wchodzące w zakres ich zasadniczych czynności.

Przewodniczący prezydium rady narodowej dokonując przydziału dodatkowych prac wyżej wymienionym pracownikom powinien mieć na uwadze, aby to nie spowodowało zaległości, niedokładności i nieterminowości w załatwianiu tak ważnych spraw, jakie należą do zakresu działania Biura Ewidencji Ludności i Urzędu Stanu Cywilnego.

J. Grześkiewicz

187. Prezydium GRN Brzeźno zapytuje, czy sekretarz prezydium GRN obowiązany jest pełnić funkcje starszego księgowego.

Odpowiedź:

Jak wyjaśnił Urząd Rady Ministrów Zespół II, zgodnie z obowiązującymi przepisami obowiązki st. księgowego w prezydium GRN pełni kierownik referatu finansowego. O ile sekretarz prezydium jest równocześnie kierownikiem referatu finansowego, to z mocy przepisów ciąży na nim obowiązki st. księgowego.

W innych przypadkach powierzenie sekretarzowi prezydium GRN funkcji st. księgowego mogłoby nastąpić tylko na okres przejściowy, tj. do czasu zatrudnienia kierownika referatu finansowego. Za zasadę bowiem przyjąć należy, że sekretarz pre-

zydium GRN jest jednocześnie kierownikiem referatu ogólnoadministracyjnego.

A. Szczepański

188. Prezydium GRN w Krokocicach zwróciło się o wyjaśnienia w sprawie pobierania opłat skarbowych od niektórych czynności wykonywanych przez urzędy stanu cywilnego. Wątpliwości te zostały wyjaśnione przez **Urząd Rady Ministrów** (pismo Nr Sa. III/7/215/54), który podał, że:

1. za wpisanie do ksiąg treści postanowienia sądowego o odtworzeniu aktu stanu cywilnego w trybie art. 33 prawa o aktach stanu cywilnego nie pobiera się opłat skarbowych;
2. stosownie do pkt. a) poz. 2 części I Tabeli Opłat Skarbowych (Dz. U. Nr 9, poz. 73 z 1951 r.) należy pobierać opłatę skarbową w wysokości 12 zł za wpisanie do specjalnych ksiąg postanowień sądowych, ustalających treść aktów sporządzonych za granicą;
3. dokonywanie na wystawianych dokumentach stanu cywilnego adnotacji „zastrzega się pobranie opłaty skarbowej w wysokości...” nie znajduje oparcia w przepisach obowiązujących, wobec czego powinno być zaniechane;
4. podania w sprawie wystawienia dokumentu stanu cywilnego (odpisu, wyciągu z aktu stanu cywilnego) nie podlegają opłacie skarbowej.

W. Ziemkiewicz

189. Prezydium MRN w Boguszowie zapytuje, czy opłaty od podań i świadectw w sprawach mieszkaniowych nadal należy pobierać wg zasad okólnika Ministerstwa Gospodarki Komunalnej Nr 187 z 15.IX.1953 r.

Odpowiedź:

Pismo okólne Nr 187 Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z 15.IX.1953 r. Nr L.L. IV-246-1/53 w sprawie opłat skarbowych od podań w sprawach kwaterunkowych stało się nieaktualne na skutek zwolnienia takich podań od opłaty skarbowej zarządzeniem ministra Finansów z 25.III.1954 r. (Monitor Polski Nr A-31, poz. 456).

Od świadectw w sprawach mieszkaniowych należy pobierać opłatę skarbową w kwocie 6 zł w myśl poz. 3 lit. b) części I Tabeli opłat skarbowych.

S. Kołakowski

190. Prezydium MRN w Radomsku zapytuje, czy rada narodowa lub jej komisja są zobowiązane do delegowania swych przedstawicieli do sporządzania remanentów przez przedsiębiorstwa uspołecznione.

Odpowiedź:

Rada narodowa i komisje nie są zobowiązane do wysyłania swych delegatów dla brania udziału przy sporządzaniu remanentów przedsiębiorstw uspołeczniionych. Komisja może to jednak uczynić, o ile uzna za wskazane.

St. Ślubowski

191. Członek MRN w Gołdapi zapytuje:

1) czy dzierżawcy gruntów Państwowego Funduszu Ziemi (PFZ) podlegają podatkowi gruntowemu,

2) czy bezumowni użytkownicy gruntów PFZ mają obowiązek opłacania podatku gruntowego i jakie środki należy przedsięwziąć, aby użytkownicy opłacali czynsz dzierżawny.

Odpowiedź:

ad pkt 1) Dzierżawcy gruntów Państwowego Funduszu Ziemi — niezależnie od tenuty dzierżawnej i innych opłat — podlegają podatkowi gruntowemu.

ad pkt 2) Osoby użytkujące grunty PFZ bez umowy dzierżawy podlegają również podatkowi gruntowemu.

J. Bogacz

192. Prezydium GRN w Miasieczku Krajeńskim zapytuje, czy remizy ochotniczych straży pożarnych podlegają ubezpieczeniu od ognia w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń.

Odpowiedź:

Na podstawie zarządzenia ministra Finansów z 27. IV. 1951 r. (MP z 14. V. 1951 r. Nr A-39 poz. 475) — budynki (remizy) znajdujące się w administracji rad narodowych, bez względu na tytuł własności, obowiązkowi ubezpieczenia nie podlegają.

T. Połabiński

193. Prezydium GRN w Radlinie zapytuje, czy:

1) od zaległości w podatku miejskim pobiera się odsetki za zwłokę,

2) pracownik zastępujący kasjera musi podpisać deklarację przewidzianą w § 13 przepisów o rachunkowości budżetowej.

Odpowiedź:

1) Od zaległości w podatku miejskim nie pobiera się odsetek ani dodatku za zwłokę. Sprawę tę wyjaśniono w okólniku Min. Finansów z 19. VI. 1951 r., ogłoszonym w Dz. Urz. Min. Finansów Nr 14 poz. 47, podającym wyjaśnienia w sprawie stosowania przepisów ustawy o podatkach terenowych.

2) Pracownik zastępujący kasjera musi również podpisać deklarację, o której mowa w § 13 przepisów o rachunkowości budżetowej (MP Nr A-101 z 1951 r.). Wprawdzie przepis ten nie mówi wyraźnie o takim obowiązku zastępcy kasjera, bo nie przewiduje stanowiska zastępcy kasjera, ale z treści deklaracji wynika, że powinna ona być podpisana przez każdego pracownika pełniącego choćby czasowo i zastępczo obowiązki kasjera. Pracownika zastępującego kasjera obowiązują przepisy tak samo jak kasjera i ponosi on tak jak stały kasjer odpowiedzialność za powierzone mu pieniądze i inne walory.

R. Galster

194. Prezydium MRN w Złotowie zapytuje, czy rolnik prowadzący ogrodnictwo obowiązany jest płacić podatek dochodowy oprócz podatku gruntowego.

Prezydium podaje przy tym następujący przykład. Mieszkaniec miasta od r. 1951 dzierżawi 1,5 ha ziemi z Państwowego Funduszu Ziemi, w tym 0,5 ha ogrodu. Przychodowość z 1,5 ha wynosi 2230 zł plus przychodowość z działów specjalnych 9450 zł, czyli razem przychodowości 11680 zł, z czego wymiar podatku gruntowego wynosi 2920 zł w stosunku rocznym. Oprócz tego wymieniony opłaca dzierżawę 400 kg zboża rocznie, a w dodatku Wydz. Finansowy przy Prezydium PRN wymierzył mu podatek dochodowy. Obywatel ten uważa, że nie powinien płacić podatku dochodowego tłumacząc się, że dwóch podatków płacić nie będzie.

Odpowiedź:

Podany w przykładzie obywatel nie podlega podatkowi dochodowemu od przychodów z gruntów dzierżawionych od Państwowego Funduszu Ziemi.

Według bowiem § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku gruntowym (Dz. U. z 1951 r. Nr 38, poz. 293 i z 1952 r. Nr 32 poz. 223) obowiązek opłacania podatku gruntowego ciąży również na osobach fizycznych, które gospo-

darują na gruntach państwowych (a więc wchodzących w skład Państwowego Funduszu Ziemi) zarządzanych przez prezydium rad narodowych.

Obywatel ten będąc zatem od 1951 roku płatnikiem podatku gruntowego z gruntów państwowych przez niego dzierżawionych od Państwowego Funduszu Ziemi nie jest obowiązany płacić podatku dochodowego z dochodów uzyskanych z dzierżawionych gruntów, ponieważ zgodnie z art. 12 pkt 3 dekretu z 25. X. 1948 r. o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 52, poz. 414) i art. 11 ust. 1 pkt 2 dekretu z 26. X. 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. Nr 49 poz. 450) przychody z gospodarstwa rolnego, użytkowanego przez osoby podlegające podatkowi gruntowemu, które bądź wcale nie mają innych źródeł przychodów określonych w przepisach o podatku dochodowym, bądź też których suma dochodów z pozostałych źródeł przychodów nie przekracza 3.600 zł rocznie — wolne są od podatku dochodowego. Jeżeli więc płatnik nie osiąga z innych źródeł (prócz gospodarstwa rolnego) dochodów przekraczających 3.600 zł rocznie — nie podlega on w ogóle obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku dochodowego.

Identycznie normuje sprawę przepis art. 16 dekretu z 30. VI. 1951 r. o podatku gruntowym (Dz. U. Nr 38, poz. 283 i z 1952 r. Nr 32 poz. 215).

J. Porok

195. Prezydium GRN w Strumieniu zapytuje, czy użytkownicy gruntu mogą wyciąć na własny użytek drzewostan z gruntów będących własnością Państwowego Funduszu Ziemi, a przewidzianych do zajęcia pod jedną z wielkich inwestycji państwowych.

Odpowiedź:

W przedstawionej sytuacji drzewostan znajdujący się na gruntach PFZ nie może być wycięty i zużyty przez dzierżawców (użytkowników) tych gruntów.

O konieczności wycięcia drzewostanu prezydium GRN lub zarząd budowy powinien powiadomić Wojewódzki Zarząd Urządzeń Rolnych. Zarząd ten zobowiązany jest do zorganizowania cięcia i wywózki drzewa i do przekazania pozyskanego materiału drzewnego Centrali Drzewnej. Sumy uzyskane ze sprzedaży podlegają odprowadzeniu na rachunek wpływów PFZ.

W przypadku gdyby Zarząd Wojewódzki nie dysponował specjalnymi kredytami na cele wyrebu tego drzewostanu, powinien on niezwłocznie wystąpić do Centralnego Zarządu Urządzeń Rolnych o otwarcie kredytów niezbędnych na ten cel.

J. Zarzycki

196. Prezydium MRN w Górze Kalwarii zapytuje, czy i na jakiej podstawie może dysponować

w miejscowości, nie objętej publiczną gospodarką lokalami, izbami wykończonymi przez Prezydium Rady Narodowej z FGM w budynku stanowiącym własność prywatną.

Odpowiedź:

Podstawą prawną dysponowania przez Prezydium MRN lokalami uzyskanymi w drodze wykończenia bądź też nadbudowy budynków mieszkalnych stanowiących własność prywatną jest orzeczenie prezydium wojewódzkiej rady narodowej, powzięte na podstawie art. 3, 4 i 5 dekretu z 10.XII. 1952 o wykańczaniu budowy i nadbudowie niektórych budynków mieszkalnych (Dz. U. 49/52 poz. 325), odbierające właścicielowi prawo wykończenia lub dokonania nadbudowy i przekazujące wykonanie tych robót prezydium rady narodowej. Wydanie takiego orzeczenia nie jest uzależnione od tego, czy miejscowość, w której mieści się wykańczany budynek, objęta jest publiczną gospodarką lokalami.

T. Połabiński

197. Prezydium MRN w B. zapytuje, czy uprawnione jest do podjęcia uchwały w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych świadczeń na utrzymanie nieruchomości (wywóz śmieci, czyszczenie ulic itd.).

Odpowiedź:

Jak wyjaśniło Ministerstwo Gospodarki Komunalnej (Nr MP 4683/1/54), obciążenie najemcy świadczeniami może nastąpić jedynie na zasadach i w wysokości wynikającej z obowiązujących przepisów. Prezydium MRN nie jest upoważnione do ryczałtowania tych opłat.

Najemcy opłacający czynsz wg art. 2 i 4 dekretu o najmie lokali nie są obowiązani do ponoszenia opłat za tzw. świadczenia, chyba że dobrowolnie zgodzą się na uiszczanie wynajmującemu dodatkowo do czynszu kwot stanowiących udział najemcy w pokrywaniu kosztów eksploatacji nieruchomości (§ 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29.IX. 1948 r. -- Dz. U. Nr 49, poz. 375).

Najemcy opłacający czynsz wg art. 3 dekretu o najmie lokali za użytkowanie lokali nowowytwarzanych lub odbudowanych muszą uiszczać zryczałtowane opłaty za świadczenia w wysokości stosowanej w budynkach wytwarzanych przez ZOR (art. 1 ust. 3 ustawy z 26.II. 1951 r. — Dz. U. Nr 10, poz. 75), natomiast od najemców zajmujących lokale w starych budynkach mogą być pobierane świadczenia w wysokości poniesionych wydatków przez administrację domu na remonty bieżące i koszty eksploatacji nieruchomości.

T. Połabiński

198. Sekretarz Prezydium GRN w Rudnej zapytuje, jakie należności przysługują mu w związku z przeniesieniem na nowe stanowisko.

Odpowiedź:

W związku z przeniesieniem z urzędu — przysługuje zwrot następujących kosztów na podstawie rozporz. Rady Ministrów z 24.VII. 1948 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 279):

1) diety za czas podróży oraz za pierwszą dobę pobytu w nowym miejscu służbowym dla przeniesionego i jego rodziny,

2) ryczałt na przeniesienie oraz

3) zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego.

Rachunki należy złożyć w Prezydium PRN.

J. Grześkiewicz

199. Prezydium PRN w Sławnie zapytuje, czy członek prezydium zawieszony w czynnościach służbowych lub odwołany ma prawo do zaopatrzenia emerytalnego i czy odwołanie go ze stanowiska członka prezydium może zaważyć na uprawnieniach do nabytego uprzednio zaopatrzenia emerytalnego.

Odpowiedź:

Zawieszenie i odwołanie ze stanowiska członka prezydium nie ma żadnego wpływu na uprawnienia do zaopatrzenia eme-

rytalnego, jeżeli zwolniony uprawnienia te nabył z tytułu zajmowanego stanowiska przed objęciem obowiązków członka prezydium rady narodowej.

Odwolany i zawieszony członek prezydium rady narodowej, posiadający prawa do zaopatrzenia emerytalnego, może zwrócić się do zakładu pracy, w którym pracował ostatnio przed objęciem stanowiska członka prezydium o przeniesienie w stan spoczynku, jeżeli w myśl art. 28 ustawy z 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. 1934 r. poz. 160) z późniejszymi zmianami:

1) bez względu na wiek, z powodu ułomności cielesnej albo z powodu upadku sił fizycznych lub umysłowych stał się trwale niezdolny do służby,

2) bez względu na zdolność do służby, gdy przekroczył sześćdziesiąt lat życia,

3) gdy uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego i ukończył 55 lat życia.

Wyżej wymieniony traci prawo do zaopatrzenia emerytalnego, jeżeli w myśl art. 23 punkt 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym został prawomocnie skazany za czyn karygodny, a skazanie pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego bądź prawa do uposażenia emerytalnego.

A. Szczepański

200. Prezydium GRN w Miedzie zapytuje:

1) czy zobowiązane jest opłacać należność za mieszkanie nauczycielki, której mąż pracuje i razem z nią mieszka,

2) czy nauczyciele mogą dowolnie zmieniać mieszkania bez wiedzy Prezydium.

Odpowiedź:

1) Za mieszkanie nauczycielki szkoły podstawowej, której mąż pracuje i razem z nią mieszka, Prezydium GRN powinno opłacać połowę należności za mieszkanie, o ile została zawarta umowa z właścicielem tego lokalu.

2) Przeniesienie się nauczyciela do innego mieszkania celem poprawienia swych warunków mieszkaniowych powinno nastąpić w porozumieniu z Prezydium GRN celem umożliwienia zawarcia umowy między Prezydium GRN a właścicielem mieszkania.

F. Karcz

201. Pracownik Prezydium PRN w Nowym Dworze Gdańskim zapytuje, czy przysługuje mu zwrot kosztów codziennych dojazdów koleją do pracy.

Odpowiedź:

Obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości przyznawania pracownikowi zwrotu kosztów codziennego przejazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba urzędu.

A. Szczepański